

UNIVERSITEIT IS NIET VAN DE KERK

HENK DE VRIES • werkzaam aan de Rotterdam School of Management, Erasmus University nd.nl/opinie BEELD ANP / BART HOOGVELD

... Op een theologische universiteit moet een synode het niet voor het zeggen hebben. De kerk hoort op grotere afstand.

Het conflict tussen de raad van toezicht en het college van bestuur van de Theologische Universiteit Kampen (ND 25 februari) wijst op een weefout in het bestuursmodel van de universiteit.

De landelijke synode van de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt benoemt de raad van toezicht; die raad benoemt het college van bestuur. Dit college is het bevoegd gezag. De synode benoemt daarnaast een curatorium, dat gevraagd en ongevraagd adviseert over het wetenschappelijk niveau en de gereformeerde identiteit. Op deze manier heeft de synode het laatste woord.

In theologische zin is dit een rooms-katholieke constructie, met de kerk als hogere instantie, of zelfs vertegenwoordiger van God op aarde, die als een moederkloek het functioneren van de universiteit beschermt. In de gereformeerde traditie zou een ander model passen.

eigen roeping

Abraham Kuyper en zijn navolgers in de christelijke filosofie onderscheiden in de samenleving verschillende verbanden, zoals gezin, school, kerk en overheid, die naast elkaar staan, niet boven elkaar. Elk hebben ze hun eigen typische karakter en roeping en elk zijn ze rechtstreeks verantwoordig schuldig aan God zelf. In die visie is een universiteit een onderwijs- en onderzoeksgemeenschap, waarmee andere verbanden zoals overheid en kerk zich niet moeten bemoeien.

Maar de universiteit leidt predikanten op voor de Gereformeerde Kerken. Rechtvaardigt dat dan geen rechtstreekse aansturing?

Een parallel met mijn eigen faculteit aan de Erasmus Universiteit mag hier verhelderend werken. Die faculteit is ruim veertig jaar geleden opgericht op initiatief van een aantal grote bedrijven, die behoefte hadden aan beter opgeleide managers. Maar dat betekent niet dat bij ons bedrijfsmensen het in laatste instantie voor het zeggen hebben.

durven afwijken

De meeste afgestudeerden vinden wel een baan in het bedrijfsleven, dus de faculteit wil goed aansluiten bij wat het bedrijfsleven nodig heeft. Daarvoor is het nodig goed te weten

wat daar speelt. Individuele docenten hebben hun eigen contacten, maar ook op het hoogste niveau is er gestructureerd overleg met mensen uit de leiding van bedrijven.

Maar de faculteit is honderd procent zelf verantwoordelijk en moet ook durven afwijken van wat bedrijven aangeven nodig te hebben. Zo heeft mijn faculteit van duurzaamheid een speerpunt gemaakt – sommige bedrijven doen dat ook, maar lang niet allemaal. We nemen in zo'n keuze onze eigen verantwoordelijkheid.

En als we dit niet goed doen, dan willen de bedrijven onze afgestudeerden niet meer hebben; dat willen we uiteraard niet laten gebeuren.

Voor sommige bedrijven is een afgeronde studie bedrijfskunde nog niet genoeg. Zij bieden aanvullende opleidingen of bijvoorbeeld een 'traineeship' van twee jaar, waarin de nieuwe medewerker het bedrijf goed leert kennen en leert begrijpen wat voor het bedrijf belangrijk is.

extra opleiding

In parallel zou een theologische universiteit los van de kerken moeten staan, maar die kerken kunnen desgewenst nog een extra opleiding en/of stage aanbieden. Een kerkgebonden predikantenopleiding hoort dan niet aan de universiteit zelf thuis.

Het grote voordeel van een christelijke – of gereformeerde – universiteit is dat onderzoek en onderwijs geworteld zijn in het christelijk geloof. Dat is een verschil met een opleiding aan bijvoorbeeld de Rijksuniversiteit Groningen of de Vrije Universiteit, ook al hebben kerkgenootschappen daar via bijzondere leerstoelen zeker gesteld dat in elk geval een deel van de docenten vanuit het christelijk geloof werkt, zelfs gekleurd vanuit specifieke kerkelijke richtingen.

Met de vorming van een Gereformeerde Theologische Universiteit kan niet meer één synode de dienst uitmaken, maar zijn er meer in beeld. Die komen daardoor per definitie iets lossier te staan van de universiteit dan nu het geval is.

Toch blijft mijns inziens in het plan voor de GTU de binding met de kerken te nauw, onder andere doordat twee parallelle predikanten-

opleidingen voor de Christelijke Gereformeerde Kerken en de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt zullen worden aangeboden.

rijkdom

In de christelijke filosofie wordt het onderscheiden van die verschillende verbanden in de maatschappij gezien als een 'ontsluiting' van de rijkdom aan mogelijkheden die met de schepping zijn meegegeven. Vasthouden aan kerkelijke binding belemmert de ontsluiting van de universiteit.

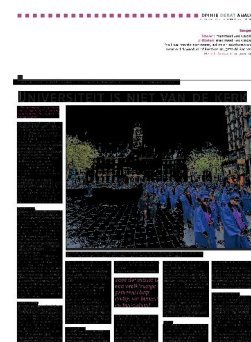
Aan een theologische universiteit of faculteit gaat het erom, de Heer van de kerk 'al tastende' beter te leren kennen en te leren hoe zijn gemeenten aantrekkelijk zijn te maken, zodat mensen van buiten toestromen en Hem vinden en groeien in geloof.

veelheid aan inbreng

Dan is een veelkleurige universiteit nodig met Nederlandse en buitenlandse studenten en docenten die, geworteld in Christus, een veelheid aan inbreng hebben. In termen van Openbaring 21: daar wordt de 'heerlijkheid der volken' ingebracht. De toekomst voor de kerk en de wereld is veelkleurig. Johannes komt beelden tekort om te beschrijven wat hij ziet.

Als daarvan iets mag oplichten aan de GTU, dan kan de universiteit bloeien en groeien. Daar is een bestuursmodel voor nodig dat helpt in plaats van hindert. <

Voor die missie is een veelkleurige gemeenschap nodig, uit binnen- en buitenland.

Afgestudeerden van de Rotterdam School of Management op weg naar hun diploma-uitreiking. De opleiding is ooit opgezet door leidinggevendens uit het bedrijfsleven, maar die hebben het er niet voor het zeggen.

